

Sygn. akt IV U 108/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2018 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący: SSR Maja Snopeczyńska

Protokolant : Karolina Nowicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 stycznia 2018 roku w Ś.

sprawy z odwołania **A. M.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

w sprawie (...)

o zwrot zasiłku chorobowego

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. w sprawie (...) roku w ten sposób, iż stwierdza, że wypłacony zasiłek chorobowy opisany w decyzji nie stanowi nienależnie pobranego świadczenia i ustala brak obowiązku zwrotu pobranego zasiłku chorobowego opisanego w tej decyzji.

UZASADNIENIE

Powód A. M. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 19 grudnia 2016 roku, stanowiącej, że wypłacony mu zasiłek chorobowy za okresy od dnia 1 grudnia 2014 roku do dnia 19 grudnia 2014 roku, od dnia 12 stycznia 2015 roku do dnia 21 stycznia 2015 roku, od dnia 4 marca 2015 roku do dnia 12 marca 2015 roku, od dnia 23 marca 2015 roku do dnia 31 marca 2015 roku, od dnia 11 grudnia 2015 roku do dnia 21 grudnia 2015 roku i od dnia 4 stycznia 2016 roku do dnia 13 stycznia 2016 roku – jest nienależnie pobranym świadczeniem i zobowiązującej powoda do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego wraz z odsetkami w łącznej kwocie 12 326,83 zł brutto, wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji w całości i przyznanie prawa do zasiłku chorobowego we wskazanych okresach.

Uzasadniając odwołanie powód podał, że jako radny jest zobowiązany brać udział w pracach rady i jej komisji oraz innych instytucji samorządowych, do których został wybrany lub desygnowany. Podniósł, iż z tego tytułu nie pobiera wynagrodzenia, a jedynie diety, które stanowią rekompensatę za utracone zarobki i czas poświęcony na działalność społeczną oraz zwrot kosztów podróży.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania od decyzji oraz o zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 1800 zł.

Uzasadniając stanowisko powołano podstawę prawną decyzji podnosząc, iż powód jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę w (...) S.A. z siedzibą w S. i w czasie orzeczonej niezdolności do pracy powód brał udział w sesjach Rady Powiatu, co – zgodnie z decyzją Lekarza Orzecznika ZUS - przyczyniło się do pogorszenia stanu zdrowia powoda.

W toku postępowania Sąd ustalił

następujący stan faktyczny:

Powód A. M. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w (...) S.A. z siedzibą w J..

W okresach od dnia 1 grudnia 2014 roku do dnia 19 grudnia 2014 roku, od dnia 12 stycznia 2015 roku do dnia 21 stycznia 2015 roku, od dnia 4 marca 2015 roku do dnia 12 marca 2015 roku, od dnia 23 marca 2015 roku do dnia 31 marca 2015 roku, od dnia 11 grudnia 2015 roku do dnia 21 grudnia 2015 roku i od dnia 4 stycznia 2016 roku do dnia 13 stycznia 2016 roku powód miał orzeczoną niezdolność do pracy.

We wskazanym okresie powód będąc radnym brał udział w sesjach Rady Powiatu (...).

Decyzją z dnia 19 grudnia 2016 roku organ rentowy stwierdził, że wypłacony powodowi zasiłek chorobowy za okresy wskazane powyżej stanowi nienależnie pobrane świadczenie i zobowiązał powoda do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego wraz z odsetkami w łącznej kwocie 12 326,83 brutto z przyczyn podanych w uzasadnieniu decyzji.

Dowody:

- akta ZUS – w załączeniu,
- przesłuchanie powoda A. M. – e-protokół k. 18,
- zaświadczenie z dnia 13 marca 2015 roku – k. 21,
- wynik badania MR – k. 22,
- oświadczenie – k. 23,
- zaświadczenie – k. 24,
- pismo Starosta Powiatowego w W. z dnia 12 lipca 2017 roku – k. 25.

Udział w sesjach Rady Powiatu nie pogorszył stanu internistycznego powoda.

Dowód:

- opinia biegłego sądowego z zakresu medycyny – specjalność interna i kardiologia z dnia 25 września 2017 roku – k. 35.

Zwolnienia lekarskie wskazane w zaskarżonej decyzji były zasadnie wystawione. Udział powoda w sesjach Rady Powiatu nie pogorszył stanu zdrowia powoda i nie wypłynął na wydłużenie okresu niezdolności do pracy.

Dowód:

- opinia biegłego sądowego z zakresu neurologii z dnia 2 grudnia 2017 roku – k. 45.

W tak ustalonym stanie faktycznym

Sąd zważył:

Odwołanie podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 84 ust. 1 Ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 roku, poz. 1778 j.t.) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w wysokości i na zasadach określonych przepisami

prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11. Ust. 2 cytowanego przepisu stanowi, że za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się:

- 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania;
- 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Zdaniem Sądu pobrany zasiłek choroby nie stanowi nienależnie pobranego świadczenia.

W niniejszej sprawie nie zostały spełnione przesłanki art. 17 Ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2017 roku, poz. 1368 j.t.).

Art. 17 ust. 1 cytowanej Ustawy stanowi, że ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. Przesłanki utraty prawa do zasiłku są niezależne od siebie i mają samoistny charakter. Jedną z wymienionych przyczyn powodujących utratę prawa do zasiłku chorobowego jest wykonywanie pracy zarobkowej podczas orzeczonej niezdolności do pracy. Sankcja ta dotyczy zarówno zasiłku, jak i świadczenia rehabilitacyjnego.

Pracą w rozumieniu komentowanego przepisu jest praca w potocznym tego słowa znaczeniu, w tym także wykonywanie różnych czynności na podstawie różnych stosunków prawnych - stosunku pracy, stosunków o charakterze cywilnoprawnym, a także prowadzenie własnej działalności gospodarczej, samozatrudnienie (wyrok SN z dnia 20 stycznia 2005 roku, sygn. akt II UK 154/04, OSP 2006, z. 4, poz. 43).

Pracą zarobkową na gruncie komentowanego przepisu określa się wszelką aktywność ludzką, która zmierza do uzyskania zarobku, nawet gdyby miała ona polegać na czynnościach nieobciążających organizmu ubezpieczonego w istotny sposób. Podkreśla się dodatkowo, że takie definiowanie pracy zarobkowej wypływa z konieczności ścisłego stosowania przepisów prawa ubezpieczeń społecznych, w którym przeważa - z uwagi na bezwzględnie obowiązujący charakter norm prawnych - formalistyczne ujęcie uprawnień ubezpieczonych (wyrok SN z dnia 5 kwietnia 2005 roku, sygn. akt I UK 370/04, OSNP 2005, nr 21, poz. 342, OSP 2006, z. 12, poz. 134; wyrok SN z dnia 14 grudnia 2005 roku, sygn. akt III UK 120/05, OSNP 2006, nr 21-22, poz. 338). Wykonywanie pracy zarobkowej określa się również jako wykonywanie szeroko rozumianej pracy odpłatnej (J. Jankowiak, glosa aprobująca do wyroku sygn. akt I UK 370/04). Przy określeniu "zarobkowego" charakteru pracy wskazuje się także, że przepisy nie wymagają, aby praca była podjęta "w celu zarobkowym". Jeśli zatem wykonywanie określonych czynności przynosi rzeczywisty dochód, wówczas problem, czy praca została podjęta "w celu" uzyskania tego dochodu, traci na znaczeniu, jako dotyczący motywów zachowania.

W tym miejscu powołać należy wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 lutego 2014 roku, sygn. akt SK 18/13, w którym wskazano, że art. 17 Ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w zakresie, w jakim stanowi podstawę do utraty prawa do zasiłku chorobowego ubezpieczonego, który wykonywał pracę zarobkową, uzyskując wynagrodzenia przekraczające minimalną wysokość wynagrodzenia za pracę, jest zgodny z art. 67 ust. 1 w zw. z art. 64 ust. 1 i 2, art. 31 ust. 3 oraz art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W uzasadnieniu Trybunał podkreślił, że ustawodawca przewidział, że osoby, które są w stanie samodzielnie zarabować pomimo pozostawania na zwolnieniu lekarskim, nie są w ogóle objęte zakresem prawa do zabezpieczania społecznego, a także, że przesłanką realizacji tego prawa jest brak środków utrzymania obywateli niezdolnych do pracy ze względu na chorobę.

Z zebranego materiału dowodowego nie wynika, aby w okresie niezdolności do pracy powód wykonywał pracę zarobkową. W obliczu powyższych rozważań udziału w sesjach Rady nie stanowi pracy zarobkowej.

Tym samym w dalszej kolejności ustalić należy, czy udział w tych sesjach był zachowaniem niezgodnym z celem zwolnienia. Zachowaniem niezgodnym z celem zwolnienia określić można takiego typu postępowanie, które w powszechnym odczuciu jest nieodpowiednie dla osoby chorej i może nasuwać wątpliwości co do rzeczywistego stanu zdrowia ubezpieczonego (I. J., Prawo socjalne. Komentarz..., art. 17). Wykorzystywaniem zwolnienia od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia jest zawsze wykonywanie czynności mogących przedłużyć okres niezdolności do pracy. Celem zwolnienia od pracy jest zaś odzyskanie przez ubezpieczonego zdolności do pracy, stąd w jego osiągnięciu przeszkodą mogą być wszelkie zachowania ubezpieczonego utrudniające proces leczenia i rekonwalescencję (wyrok SN z dnia 14 grudnia 2005 roku, III UK 120/05, OSNP 2006, nr 21-22, poz. 338).

To na stronie pozwanej ciążył obowiązek wykazania, że powód rzeczywiście w okresie orzeczonej niezdolności do pracy wykonywał pracę zarobkową, czy wykorzystywał zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia. Tymczasem z wiarygodnych zeznań powoda, z przedłożonych przez niego dokumentów, a przede wszystkim z treści opinii biegłych sądowych wynika jednoznacznie, że udział powoda w sesjach Rady Powiatu nie pogorszył jego stanu internistycznego – tak biegły sądowy o specjalności interna i kardiologia oraz że zwolnienia lekarskie wskazane w zaskarżonej decyzji były zasadnie wystawione, a udział powoda w sesjach nie pogorszył stanu zdrowia powoda i nie wpłynął na wydłużenie okresu jego niezdolności do pracy.

Zdaniem Sądu brak jest podstaw do negowania powyżej przedstawionego stanowiska biegłych sądowych. Tym bardziej, że wydane opinie zawierają pełne i jasne uzasadnienia. Biegły sądowy obowiązany jest orzekać zgodnie z wiedzą medyczną, posiadanymi kwalifikacjami i obowiązującymi przepisami. Dlatego sporządzonym przez biegłych opiniom nie można odmówić rzetelności i fachowości co do medycznej oceny stanu zdrowia powoda. Podkreślić należy, że Sąd nie dysponuje wiadomościami specjalnymi, które posiada biegły. Zgodnie zaś z utrwalonym w tej mierze poglądem Sądu Najwyższego - opinie biegłych lekarzy mogą być oceniane przez Sąd wyłącznie przez pryzmat ich zgodności z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego oraz wiedzy powszechnej, to wystarczające dla uznania bądź nie uznania opinii biegłego za przekonywującą (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2005 roku, sygn. akt II CK 572/04).

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż brak było materialnej podstawy zarówno do stwierdzenia, że pobrany zasiłek chorobowy stanowi nienależne świadczenie, jak i do zobowiązania powoda do jego zwrotu - i na podstawie art. 477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. w sprawie (...)z dnia 19 grudnia 2016 roku w ten sposób, że stwierdził, że wypłacony zasiłek chorobowy opisany w decyzji nie stanowi nienależnie pobranego świadczenia i ustalił brak obowiązku zwrotu pobranego zasiłku chorobowego opisanego w tej decyzji.